

Tilinpäätös 2023

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO

Regional Council of South Ostrobothnia

Etelä-Pohjanmaan liiton tilinpäätös 2023

Julkaisu C:106

ISBN 978-951-766-463-9 (verkkójulkaisu)

ISSN 1237-9948

Julkaisuvuosi 2024

Sisällys

1 MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS	4
2 ETELÄ-POHJANMAAN KEHITYS LUKUINA	5
3 ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO.....	7
3.1 Liiton perustehtävä.....	7
3.2 Liiton toimielimet	8
3.2.1 Maakuntapäivät.....	8
3.2.2 Maakuntavaltuusto	8
3.2.3 Tarkastuslautakunta	11
3.2.4 Maakuntahallitus.....	12
3.2.5 Etelä-Pohjanmaan elinkeinojen kehittämisen neuvottelukunta.....	12
3.2.6 Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR).....	13
3.2.7 Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö.....	15
3.3 Liiton toimisto.....	16
3.3.1 Johtaminen ja strateginen yhteistyö.....	17
3.3.2 Kehittäminen ja rahoitus.....	18
3.3.3 Alueiden käyttö ja liikenne	18
3.3.4 Innovaatiot ja ennakointi.....	19
3.3.5 Kansainvälistyminen.....	19
3.3.5 Hallinto.....	20
3.3.6 Kulttuuri.....	20
4 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	21

5 STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	23
6 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	32
6.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	32
6.2 Toiminnan rahoitus.....	33
6.3 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	34
6.4 Kokonaistulot ja -menot.....	35
6.5 Tilikauden tuloksen käsittely.....	36
7 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN.....	37
7.1 Talousarvion toteutumisvertailu.....	37
7.2 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu.....	38
8 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	39
8.1 Tuloslaskelma.....	39
8.2 Rahoituslaskelma.....	40
8.3 Tase.....	41
9 LIITETIEDOT.....	42
9.1 Tilinpäätöksen liitetiedot.....	42
9.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	43
9.3 Tasetta koskevat liitetiedot.....	44
9.4 Jäsenkuntien osuudet peruspääomasta.....	46
9.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot.....	47
9.6. Käytetyt kirjanpitokirjat ja niiden säilytysajat.....	48
9.7 Toimeksiantojen varat ja pääomat.....	48
10 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	50

1 MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS

Viime vuonna 2023 tuli 30 vuotta siitä, kun liiton perustamisasiakirjat allekirjoitettiin. 30-vuotisen taipaleen aikana on tapahtunut paljon. On opeteltu olemaan tiivis osa Euroopan unionia, rakennettu koulutuksen ja sivistyksen kivijalkaa, tehty aluerakenteen kehystä ja rahoitettu sadoilla miljoonilla Etelä-Pohjanmaan kehittämistä. Olemme tehneet yhteistyössä kuntien ja toimijoiden kanssa Etelä-Pohjanmaasta vahvan kulttuurimaakunnan. 30-vuotista taivalta juhlittiin maakuntajuhlassa pyhäinpäivän alla.

Vuosi 2023 oli vahva vaikuttamisen vuosi. Etelä-Pohjanmaan liitossa valmisteltiin hallitusohjelmataivoitteita ja vietiin niitä suunnitelmallisesti eteenpäin. Yhteistyötä hallitusohjelmaan vaikuttamisessa tehtiin vaalipiirin muiden maakuntien liittojen sekä läntisen Suomen yhteistyössä. Vuoden 2023 syyskautta leimasi vahvasti hallitusohjelman sisältö ja vaikuttaminen sen toimeenpanoon. Erityisesti korkeakoulutuksen aloituspaikat ja liikennehankkeet ovat olleet edunvalvonnan keskiössä.

Maakuntavaltuustokauden suurin ponnistus on kokonaismaakuntakaavan laadinta. Valmistelun työläin vuosi on ollut vuosi 2023, jolloin kaavamateriaalin valmistelun lisäksi työllistivät lukuisat taustaselvitykset, kuulemiset, viranomaisneuvottelut ja työpalaverit. Maakuntakaava valmistellaan asiantuntijuudella, erilaiset intressit yhteensovittaen.

EU-ohjelmakauden toimeenpano käynnistyi myöhässä ja vasta kesän 2023 loppupuolella oltiin tilanteessa, jossa oli mahdollista tehdä hankepäätöksiä molempiin liiton myöntämiin EU-rahastoihin (EAKR, JTF). Etelä-Pohjanmaan liitossa on valtakunnallisista viivästyksistä huolimatta päästy hyvään vauhtiin. Rahoituksen kysyntä on ollut ilahduttavan pirteää ja hakijakunta on monipuolistunut. Etelä-Pohjanmaan aluekehitystavoitteita on kyetty viemään merkittävästi eteenpäin hanke-rahoituksella. Näistä esimerkkeinä ovat ruokateknologian ja -viennin kehittäminen, osaamisen kehittäminen ja oppimisympäristöinvestoinnit, uusien teknologioiden hyödyntäminen, yrittäjäyys ja työvoiman saatavuus. älykäs liikkuminen sekä kiertotalous, ilmastotoimet ja bioenergiaterminaalit.

Kansainvälistymisen saralla vuosi oli aktiivinen. Etelä-Pohjanmaan liitto aktivoi toimijoita kansainvälisissä rahoitushauissa. Maakunnan liitossa toteutettiin vuoden 2023 lopussa viittä kansainvälistä hanketta. Kansainvälistymisen osalta maakunta otti ison harppauksen myös väestökehityksessä. Nettomaahanmuuton määrä yli

viisinkertaistui 2010-luvun keskiarvoon nähden. Kasvusta valtaosan selittää Etelä-Pohjanmaalle saapuneet ukrainalaiset, jotka ovat saaneet kotikunnan alueelta.

Etelä-Pohjanmaan liitossa jatkettiin vahvaa työtä maakunnan tilannekuvan analysoimisessa ja sen jakamisessa. Vain yhteisellä näkemyksellä siitä, missä tilassa maakunta on työllisyyden, yritystoiminnan, liikenteen, koulutuksen, kulttuurin, kansainvälistymisen, digitalisuuden, ilmastoimien ja muiden aluekehittämisen mittarien osalta, voidaan tehdä oikeansuuntaisia toimenpiteitä ja ponnistuksia elinvoiman eteen.

Vuonna 2023 on tuotu raikkaalla tavalla esille Etelä-Pohjanmaan liiton terveisiä niin Etelä-Pohjanmaan maakuntajuhlassa, kulttuurifoorumissa, kaavakahviloissa, kulttuurikahveilla, Euroopan hankeverkostoissa kuin myös Lapua 1976 -kutsuvieras- ja edunvalvontatilaisuudessa. Liiton henkilökunta oli aktiivisesti yhteyksissä omistajakuntiensa kanssa ja vuonna 2023 toteutettiin erityiset kuntahulinat, joissa jokaisessa kunnassa vieraili liiton työntekijä ja toteutettiin kuntajohdon kanssa neuvonpidot. Etelä-Pohjanmaan liitossa töitä ei tehdä vain työkseen, vaan sydämellä ja hyvällä yhteishengellä maakunnan elinvoiman eteen. Kiitos vuodesta työkavereille ja luottamushenkilöille.

2 ETELÄ-POHJANMAAN KEHITYS LUKUINA

Väestönkehitys Etelä-Pohjanmaalla

Etelä-Pohjanmaan väkiluku oli vuoden 2023 lopulla Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 190 543 henkeä. Väkiluku on vähentynyt nyt 11 vuonna peräkkäin ja vuonna 2023 väestö kasvoi vain Seinäjoella ja Kauhavalla. Maakunnan jokaisessa kunnassa oli nyt toisena vuonna peräkkäin tilanne, että kuolleita oli vuoden aikana enemmän kuin syntyneitä eli väestönkasvu oli pelkästään muuttoliikkeen varassa myös väestöään kasvattaneissa kunnissa. Väestö väheni määrällisesti eniten Alavudella (- 167 henkeä) ja suhteellisesti eniten Soinissa (- 3,6 %).

Maakunnan väestökehitys oli vuonna 2023 oli hyvin poikkeuksellista. Luonnollinen väestönkehitys (-1170) ja kuntien välinen muuttoliike olivat vahvasti negatiivisia (-952), mutta väestö väheni koko maakunnassa vain 231 asukkaalla. Pahimpina vuosina 2010-luvulla väkiluku laski yli tuhannella asukkaalla. Vuoden 2023 ennakkotietojen perusteella Etelä-Pohjanmaalla voidaan puhua nettomaahanmuuton

viisinkertaistumisesta viime vuosikymmenen vuosikeskiarvoon verrattuna (+1896). Yli tuhat nettomaahanmuuton kokonaismäärästä selittyy ukrainalaisilla pakolaisilla, jotka ovat saaneet kotikunnan maakunnasta.

Valtion talous ja kuntatalous

Suomen talous painui vuonna 2023 maltilliseen taantumaan. Toistaiseksi merkkejä pikaisesta elpymisestä ei juuri ole. Kuluttajahinnat nousivat valtiovarainministeriön (VM) ennakoarvion (19.12.2023) mukaan keskimäärin 6,3 prosenttia. Inflaatio hidastui edellisvuoteen verraten. Suomen markkinahintainen bruttokansantuote (BKT) aleni ministeriön arvion mukaan vuonna 2023 0,5 prosenttia. VM arvioi Suomen bruttokansantuotteen kasvavan 0,7 prosenttia vuonna 2024 ja kasvavan 2,0 ja 1,6 prosenttia vuosina 2025 ja 2026. Julkinen talous on VM:n arvion mukaan sitkeästi alijäämäinen lähivuosina. VM arvioi, että julkinen velka nousi vuonna 2023 yli 75 prosenttiin ja vuoteen 2028 mennessä se nousee yli 85 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Sopeutustoimista huolimatta velkasuhde kasvaa edelleen. Valtionhallinto, kunnat ja hyvinvointialueet ovat kaikki alijäämäisiä ja velka kasvaa vuosittain.

Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022. Etelä-Pohjanmaalla kuntien tilikauden tulos oli vuonna 2023 asukasta kohti keskimäärin 83 euroa, eli maakunnista kolmanneksi pienin. Manner-Suomessa se oli 323 euroa asukasta kohden. Etelä-Pohjanmaan kunnat olivat varsin velkaantuneita, sillä lainakanta asukasta kohti oli maakuntien toiseksi suurin, eli 4 925 euroa.

Kuntien talousjohtajien tunnelmat synkkenivät, kun arvioitiin kunnan talouden tilaa 12 kuukauden kuluttua. Puolet vastaajista arvioi kunnan talousnäkömät huonoiksi tai erittäin huonoiksi. Yksikään kunta ei pitänyt talousnäköymiä erittäin hyvinä. Etelä-Pohjanmaan tilanne tammikuussa 2024 oli vastanneiden talousjohtajien mukaan maakunnista 5. paras, mutta se arvioitiin 12 kuukauden kuluttua 8. parhaaksi.

Työllisyyden kehitys Etelä-Pohjanmaalla

Vuosi 2022 oli Etelä-Pohjanmaan elinkeinoelämässä vahvan kasvun vuosi, mutta vuoden 2023 aikana suhdannetilanne alkoi maakunnassa heikkenemään selvästi. Maakunnan pk-yritysten suhdanneodotukset ovat olleet viime vuosina maan heikoimpiin lukeutuvat ja odotukset tulevasta ovat olleet varovaisia. Kiristynyt kilpailutilanne, yritysten tarjoustoiminnan vaikeutuminen, pula osaavasta työvoimasta ja

erilaisten kustannusten roima nousu ovat vaikuttaneet selvästi odotusarvoihin. Työllisyyden ja työttömyyden mittareilla Etelä-Pohjanmaa menestyy yhä maakuntien välisessä vertailussa, mutta tilanne on heikkenemässä.

Etelä-Pohjanmaan työllisyysaste on lukeutunut maan korkeimpiin jo useita vuosia. Etelä-Pohjanmaalla 15–64-vuotiaiden työllisyysaste oli vuonna 2023 keskimäärin 75,9 % eli 2,3 %-yksikköä korkeampi kuin valtakunnallinen työllisyysaste ja Manner-Suomen kolmanneksi korkein. Etelä-Pohjanmaan työllisyysaste parani edellisvuotisesta 2,1 %-yksikköä.

Maakunnan keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2023 oli työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan 6,7 %, ollen 0,2 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuotta aiemmin. Vuonna 2023 kunnittainen keskimääräinen työttömyysaste oli korkein Ähtärissä (9,4 %) ja matalin Kuortaneella (4,3 %). Joulukuussa 2023 ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen tietojen perusteella työttömyysaste oli maakunnassa 8,6 % ja maan toiseksi matalin. Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi vuodentakaisesta 14 %.

Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi koko maakunnassa. Suurin kasvu on tapahtunut Seinäjoen seudun ulkopuolella. Syksyllä 2023 ilmoitettiin useista rakennusalaan kytkeytyvien tehtaiden lopettamisista ja nämä yhdistettynä yleiseen suhdannetilanteeseen ovat aiheuttaneet paikallisen rakennemuutostilanteen Suupohjassa ja Kuusiokuntien seudulla. Työllisyyden odotetaan heikkenevän selvästi.

Huomionarvoista silti on, että maakuntaa vaivaa työvoiman kohtaannon haasteiden lisäksi työvoimapula, joka on ollut jatkuva ongelma jo vuosia. Useissa ammateissa teollisuudessa ja sote-aloilla on yhä avoimia työpaikkoja enemmän kuin työttömiä työnhakijoita. Etelä-Pohjanmaalla oli kaikkein eniten työpaikkoja auki suhteessa työttömiin työnhakijoihin vuonna 2019, 2021 ja 2022 ja vuonna 2023 työvoimapula on jatkunut heikentyneistä näkymistä ja lomautuksista huolimatta.

Heikentyneistä suhdanteista ja irtisanomisista huolimatta työvoiman heikentynyt saatavuus tulee pidemmällä aikavälillä jatkossakin muodostamaan kasvun esteen alueen elinkeinoelämälle.

3 ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO

3.1 Liiton perustehtävä

Etelä-Pohjanmaan liiton tehtävänä on perussopimuksen mukaisesti:

- huolehtia aluekehityslainsäädännössä maakunnan liitoille määrättävistä tehtävistä
- huolehtia maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuun maakuntasuunnitelman ja maakuntakaavan laadinnasta sekä muista maakuntakaavoitukseen liittyvistä tehtävistä
- huolehtia muulla lainsäädännöllä määrättyistä tehtävistä, edunvalvonnasta ja jäsenkuntien sille antamista tehtävistä.

Kuntayhtymä harjoittaa tavoitteitaan tukevaa edunvalvonta-, koulutus-, kulttuuri-, palvelu-, tiedotus-, tutkimus- ja suunnittelutoimintaa toimien koko maakuntaa hyödyttävässä yhteistyössä kuntien, kuntayhtymien, muiden viranomaisten ja yhteistyötahojen kanssa.

3.2 Liiton toimielimet

3.2.1 Maakuntapäivät

Perussopimuksen mukaan maakuntapäivät pidetään joka neljäs vuosi kunnallisvaalien jälkeen. Maakuntapäivät valitsi kokouksessaan 13.9.2021 Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuuston kaudelle 2021–2025.

3.2.2 Maakuntavaltuusto

Maakuntapäivät on valinnut Etelä-Pohjanmaan liiton maakuntavaltuuston jäseniksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen toimikaudeksi 2021–2025 jäljempänä mainitut henkilöt. Maakuntavaltuuston kokoonpanossa tilinpäätösvuoden aikana tapahtunut muutos on todettu ao. kunnan kohdalla.

ALAJÄRVI (3)	Matokangas Anne (ps.)	Korhonen Kari (ps.)
	Rintamäki Esko (kesk.)	Palmu Sari (kesk.)
	Vistbacka, Raimo (kok.)	Koivukoski Jaana (kok.)
ALAVUS (3)	Latvala Jari (kok.)	Majjala Jussi (kok.)
	Paukkunen Yrjö (ps.)	Asunmaa Tiina (ps.)
	Perälampi Paula (kesk.)	Huhtala Pasi (kesk.)
EVIJÄRVI (1)	Lehto Alina (kesk.)	Ahopelto Antti (kok.)
ILMAJOKI (4)	Kivimäki Riitta (sd.)	Hautala Salme (sd.)

	Rahkola Helena (ps.)	Valkeala Marika (ps.)
	Ranto Ahti (kesk.)	Iso-Tuisku Lotta (kesk.)
	Raumanni Juho (kok.)	Seppä-Ritola Noora (kok.)
ISOJOKI (1)	Herrala Antti (kesk.)	Jaakkola Pia (kesk.)
ISOKYRÖ (2)	Loukola Sirkku (kok.)	Pukkinen Jaakko (kok.)
	Tuuri-Tammela Helena (kesk.)	Heinilä Miko (kesk.)
KARIJOKI (1)	Luoma Soile (kesk.)	Viitikko Erkki (kesk.)
KAUHAJOKI (4)	Hautala Lasse (kesk.)	Nummijoki Päivi (kesk.)
	Kuusisto Jaana (ps.)	Paananen Merja (kesk.)
	Maunula-Craycroft Riitta (kok.)	Eeva Toni (kesk.)
	Muurimäki Mika (ps.)	Ojaniemi Markku (ps.)
KAUHAVA (4)	Järvinen Niina (kesk.)	Kari Jorma (kesk.)
	Kivikangas Emma (sd.)	Pukkila Mathias (Sd.)
	Mattila Risto (ps.)	Rantala Taina (ps.)
	Sankelo Janne (kok.)	Malmi Hanna-Liisa (kd.)
KUORTANE (1)	Haapa-aho Anne (kesk.)	Rantanen Jukka (kesk.)
KURIKKA (6)	Blommendahl Markus (kd.)	Lehtinen Julia (kok.)
	Kandolin Olavi (kesk.)	Kujanpää-Mannila Mervi (kesk.)
	Myllymäki Anna-Liisa (kok.)	Keskinen Sami (kok.)
	Nyysti Kaija (kesk.)	Mattila Paavo (kesk.)
	Parkkamäki Margit (sd.)	Leppälä Taisto (sd.)
	Rajamäki Heidi (ps.)	Antila Pauli (ps.)
LAPPAJÄRVI (1)	Lammi Pirkko (kesk.)	Ala-aho Ville (kesk.)
LAPUA (4)	Hella Pekka (kesk.)	Gray Jenni (kesk.)
	Kangasluoma Riitta (ps.)	Toppari Marcus (ps.)
	Kortesoja Hanna-Maria (kok.)	Lahtinen Helena (kok.)
	Ylimäki Teija (kd.)	Laine Kari (kd.)
SEINÄJOKI (17)	Ahokas Noora (kok.)	Ylisiurua-Hemminki Satu
	Ahopelto Satu (kok.)	Ilmari Ylä-Autio (kok.)
	Ala-Riihimäki Jarkko (ps.)	Palmén Jukka (ps.), 27.11.2023 alkaen Merivirta Tommi
	Hakala Marko (kok.)	Koivisto Veikko (kok.)
	Jokiranta Harri (sd.)	Lehtola Eetu (sd.)

	Kattelus-Kilpeläinen Piia (ps.)	Lepistö Petri (ps.)
	Knuuttila Antti (vas.)	Jussila Noora (vas.)
	Luhtala Jesse (kok.)	Risikko Paula (kok.)
	Luotola Mikael (kesk.)	Karhu Johannes (kesk.)
	Muilu Mikko (vihr.)	Ojajärvi Tuomas (vihr.)
	Ojaniemi Kati (kesk.)	Isopahkala Olli (kesk.)
	Panu Jarkko (kok.)	Ristilä Raimo (kok.)
	Rantanen Kimmo (kd.)	Ruotsala Aki (kd.)
	Sihto Paula (kesk.)	Flinkkilä Anne (kesk.)
	Valtamäki Erkki (ps.)	Haapasalmi Hannu (ps.)
	Wallin Harry (sd.)	Penttilä Sirkka (sd.)
	Ylinen Aki (kesk.)	Mäenpää Mervi (kesk.)
SOINI (1)	Keisala Juha-Pekka (kesk.)	Järvelä Elina (kesk.)
TEUVA (2)	Lehtimäki Esko (kesk.)	Kaleva Paula (kesk.)
	Tamsi Satu (kok.)	Nevanperä Toni (kok.)
VIMPELI (1)	Ammesmäki Anita (kesk.)	Timo Marko (kesk.)
ÄHTÄRI (2)	Savola Mikko (kesk.)	Gadd Erja (ps.)
	Ylinen Niina (sd.)	Hautakangas Helena (sd.)

Maakuntavaltuusto on valinnut toimikaudekseen 2021–2025 puheenjohtajaksi Mikko Savolan Ähtäristä. I varapuheenjohtajaksi valittiin Paula Sihto Seinäjoelta ja II varapuheenjohtajaksi Harry Wallin Seinäjoelta. Maakuntavaltuusto kokoontui tällä kokoonpanolla vuoden 2023 aikana kaksi kertaa käsitellen 27 pykälää. Maakuntavaltuustolle järjestettiin vuoden aikana neljä tunnin mittaista Teams-infotilaisuutta. Tilaisuuksien aiheina olivat alueiden käyttö ja liikenne, kulttuuri, Etelä-Pohjanmaan liiton välittämä kuntarahoitus sekä Etelä-Pohjanmaan yhteiset edunvalvontatavoitteet.

Maakuntavaltuusto valitsi valtuuston vaalilautakuntaan toimikaudekseen seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Jäsen

Esko Lehtimäki
Riitta Maunula-Craycroft
Yrjö Paukkunen

Varajäsen

Alina Lehto
Jarkko Panu
Heidi Pihlaja

Niina Ylinen
Markus Blommendahl

Mikko Muilu
Antti Knuuttila

Vaalilautakunnan puheenjohtajaksi valittiin Esko Lehtimäki ja varapuheenjohtajaksi Riitta Maunula-Craycroft.

Maakuntavaltuusto myönsi puhe- ja läsnäolo-oikeuden maakuntavaltuuston kokouksiin maakunnallisen nuorisovaltuuston puheenjohtajalle. Maakunnallisen nuorisovaltuuston puheenjohtajana toimii Juuso Försti ja hänen varaedustajansa maakuntavaltuuston kokouksissa on Lidia Garbali.

3.2.3 Tarkastuslautakunta

Valtuusto on kokouksessaan 11.10.2021 valinnut toimikauttaan vastaavaksi ajaksi hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämiseksi tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Varsinainen jäsen

Ammesmäki Anita
Jaakkola Pia
Niemistö Jaakko
Nevanperä Toni
Valtamäki Erkki

henkilökohtainen varajäsen

Gray Jenni
Rinta-Kiikka Leena
Akonniemi Tapani
Korpi Lea
Hyvönen Ilkka

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja on Erkki Valtamäki ja varapuheenjohtaja Anita Ammesmäki. Valittu lautakunta vastaa koko vuoden 2023 tarkastuksesta.

Lautakunta vastaa liiton hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi lautakunta valvoo, että kuntayhtymän tilintarkastus toteutetaan hyvän kunnallisen tilintarkastustavan edellyttämällä tavalla. Maakuntavaltuuston valitsemana tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy.

Tarkastuslautakunta on arvioinut maakuntavaltuuston asettamien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. Lautakunta on toteuttanut arvioinnin laaditun vuosisuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2023 aikana lautakunta kokoontui seitsemän kertaa.

3.2.4 Maakuntahallitus

Maakuntavaltuusto on kokouksessaan 11.10.2021 valinnut toimikauttaan vastaavaksi ajaksi maakuntahallitukseen seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pöntinen Kai, pj. (kok.)	Kuisla Reima (kok.)
Kangasluoma Riitta, I vpj. (ps.)	Karlström Sari (ps.)
Laakso Marja-Leena, II vpj. (kesk.)	Ala-aho Ville (kesk.)
Janhunen Kari (kok.)	Yli-Rahnasto Sami (kok.)
Kivinummi Kari (sdp.)	Kivikangas Emma (sdp.)
Kujanpää-Mannila Mervi (kesk.)	Ranto Ahti (kesk.)
Liinamaa Tapio (kesk.)	Annala Annukka (kesk.)
Nummensalo Kati (kd.)	Ahopelto Pentti (kd.)
Nuottivaara Esa (kesk.)	Niemi Anne (kesk.)
Oja-Lipasti Sari (kesk.)	Hella Pekka (kesk.)
Paukkunen Yrjö (ps.)	Muurimäki Mika (ps.)
Saarikoski Matti (kesk.)	Ylikantola Susanna (kesk.)
Ylisiurua-Hemminki Satu (kok.)	Varila Riikka (kok.)

Maakuntahallituksen puheenjohtajaksi valittiin Kai Pöntinen, I varapuheenjohtajaksi Riitta Kangasluoma ja II varapuheenjohtajaksi Marja-Leena Laakso.

3.2.5 Etelä-Pohjanmaan elinkeinojen kehittämisen neuvottelukunta

Maakuntahallitus asetti 25.10.2021 Etelä-Pohjanmaan elinkeinojen kehittämisen neuvottelukunnan (aik. PK-neuvottelukunta). Neuvottelukunnassa ovat edustettuina Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan yrittäjät, Etelä-Pohjanmaan kauppakamari ja MTK-Etelä-Pohjanmaa sekä ELY-keskuksen edustaja asiantuntijana.

Elinkeinojen kehittämisen neuvottelukunta kokoontui 14.3.2023. Kokouksessa käsiteltiin tuttuun tapaan PK-yritysbarometrin tuloksia ja edunvalvonta-asioita. Lisäksi käytiin perusteellinen keskustelu neuvottelukunnan roolista, sillä viime vuosina on tunnustettu tarve uudistaa toimintaa siten, että neuvottelukunnasta saataisiin eri osapuolille aitoa lisäarvoa. Myös maakuntahallitus käsitteli asiaa 27.3.2023.

Päätettiin kokeilla uutta toimintamallia, jossa kerran vuodessa järjestetään maakunnan liiton, yrittäjäjärjestön ja kauppakamarin hallitusten sekä MTK:n johtokunnan yhteinen verkostoitumistilaisuus jonkin ajankohtaisen teeman merkeissä.

Ensimmäinen uuden toimintamallin mukainen tilaisuus järjestettiin Seinäjoella 25.10.2023. Tilaisuudessa käsiteltiin Etelä-Pohjanmaan tilannekuvaa ja yhteisiä edunvalvonnan kärkiä sekä saatiin sparrausta tehokkaasta ja vaikuttavasta yhteiskunnallisesta edunvalvonnasta. Tilaisuus sai hyvää palautetta, ja toimintamallia on tarkoitus jatkaa ja kehittää edelleen vuonna 2024.

3.2.6 Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR)

MYR:ää koskevat säädökset on koottu lakiin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (toimeenpanolaki, 756/2021). MYR on toimeenpanolain 19 § mukaan aluekehittämistä koskevien suunnitelmien, ohjelmien ja sopimusten valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittamista varten asetettu toimielin. MYR toimii yleisasetuksen 8 artiklassa tarkoitettuna kumppanuuselimenä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman osalta. MYR asetetaan kunnallisvaalikausittain.

Etelä-Pohjanmaan MYR:ssä ovat edustettuina Etelä-Pohjanmaan liitto ja sen jäsenkunnat (8 edustajaa + puheenjohtaja), valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot (5 edustajaa) sekä alueen kehittämisen kannalta tärkeimmät järjestöt ja muut tahot (11 edustajaa).

MYR:n kokoonpano vuoden 2023 lopussa oli seuraava:

Kuntasektori:

<i>Varsinainen jäsen</i>	<i>Varajäsen</i>
Joensuu Jukka (puheenjohtaja)	Lähdesmäki Liisa
Kallio Karri	Mattila Marita
Hiironniemi Silja	Keisala Juha-Pekka
Palmu Sari	Rintamäki Esko

Ranto Ahti	Ala-Mieto Vadelma Sofia
Ranta Mervi	Kekarainen Ari
Sippola Jenni	Kivistö Anne
Ala-Riihimäki Jarkko	Lepistö Petri
Kivinummi Kari	Wallin Harry

Valtionhallinto:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Saari Timo, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	Leppänen Marjut, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Rintapukka Ritva, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	Mäkimantila Hanna, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Laakkonen-Pöntys Karoliina, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	Östergård Anders, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Latvala Johanna, Keski-Suomen ELY-keskus	Foudila Leena, Keski-Suomen ELY-keskus
Ylkänen Yrjö, Suomen Metsäkeskus	Koivukoski Riitta, Suomen Metsäkeskus

Muut alueen kehittämisen kannalta keskeiset tahot:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Halla-aho Sanni, SAK	Ruoppila Ahti, SAK
Heiskanen Heikki, Akava	Kuoppala Jussi, Akava
Ojanperä Anne, STTK	Valtari Taru, STTK
Kankaanpää Timo, MTK-Etelä-Pohjanmaa	Yli-Rahnasto Sami, MTK-Etelä-Pohjanmaa

Niemi Anne, Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät	Risikko Heikki, Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät
Piironen Petra, Etelä-Pohjanmaan kauppakamari	Kohtanen Tomi, Etelä-Pohjanmaan kauppakamari
Viinämäki Olli-Pekka, Etelä-Pohjanmaan korkeakoulutoimijat	Varamäki Elina, Etelä-Pohjanmaan korkeakoulutoimijat
Honkala Henri, ProAgria Etelä-Pohjanmaa	Kaukovirta Anu, Luonnonvarakeskus
Pihlajaniemi Hanna-Leena, Eteläpohjalaiset LEADER-ryhmät	Korkealaakso Heikki, Eteläpohjalaiset kylät ry
Hämäläinen Heli, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri	Marjo Lehtisalo, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri
Luoma Mikael, Suomen Riistakeskus, Pohjanmaa	Kotanen Janne, Suomen Riistakeskus, Pohjanmaa

Pysyviksi asiantuntijoiksi on nimetty Johanna Olsson ja Timo Takala Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksesta. Lisäksi kokouksiin osallistuvat maakuntahallituksen puheenjohtaja, sihteeristön puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. MYR voi kutsua asiantuntijoita myös kokouskohtaisesti.

MYR kokoontui vuoden 2023 aikana viisi kertaa. Neljä kokousta pidettiin Seinäjoella ja yksi Alajärvellä yrityskohteessa.

3.2.7 Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö

Sihteeristön tehtävänä on hoitaa MYR:n asioiden valmistelu-, esittely- ja täytäntöönpanotehtäviä. Lisäksi sihteeristö seuraa maakunnan alueella valmisteltavia eri rahasto-ohjelmien hankkeita ja raportoi niistä MYR:lle. Sihteeristön puoltokäsittelyyn tuodaan kaikki alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Etelä-Pohjanmaan rahoituskehiksestä rahoitettavaksi esitettävät hankehakemukset (pl. yrityskohtaiset hankkeet, joista toimitetaan yhteenvetotiedot kaksi kertaa vuodessa). Maaseuturahaston hankkeet ja muun muassa Etelä-Pohjanmaan liiton rahoittamat kansalliset hankkeet tuodaan sihteeristölle tiedoksi.

Sihteeristön puheenjohtajana toimii maakuntajohtaja. Sihteeristön kokoonpano oli vuoden 2023 lopussa seuraava:

Taho	Jäsen	Varajäsen
Etelä-Pohjanmaan liitto	Heli Seppelvirta, pj.	
Etelä-Pohjanmaan liitto	Heli Rintala, vpj.	
Etelä-Pohjanmaan liitto	Päivi Mäntymäki	
Etelä-Pohjanmaan liitto	Minna Nikkari	
Etelä-Pohjanmaan liitto	Mikko Kangas	
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	Ritva Rintapukka	Hanna Mäkimantila
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	Johanna Olsson	Riikka Ylikangas
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	Hannele Kekäläinen	Jyrki Latvala
Keski-Suomen ELY-keskus	Merja Enlund	Jaana Rantavaara
Keski-Suomen ELY-keskus	Leena Foudila	Kati Laitala
Leader-ryhmät	Mervi Niemi-Huhdanpää	Paula Erkkilä
MYR:n puheenjohtajisto	Jukka Joensuu (pj)	
	Karri Kallio (1. vpj.)	
	Timo Saari (2. vpj.)	
	Anne Niemi (3. vpj.)	
Sihteeri (EP:n liitto)	Sanna Puumala	

MYR:n sihteeristö kokoontui vuonna 2023 kahdeksan kertaa. Kaikki kokoukset pidettiin Teams-kokouksina.

3.3 Liiton toimisto

Liiton toimisto toimii luottamushenkilöhallinnon alaisuudessa maakuntajohtajan johdolla. Liiton ydintehtäviä hoidetaan viidellä vastuualueella, jotka ovat:

- Johtaminen ja strateginen yhteistyö (maakuntajohtaja Heli Seppelvirta)
- Kehittäminen ja rahoitus (aluekehitysjohtaja Heli Rintala)
- Alueiden käyttö ja liikenne (suunnittelujohtaja Mari Pohjola)
- Innovaatiot ja kansainvälistyminen (innovaatiojohtaja Antti Saartenoja)

- Hallinto ja kulttuuri (hallintojohtaja Jari Iso-Koivisto)

Suunnittelujohtajan poissaolon takia vastuualueiden johtamiseen tehtiin seuraavat väliaikaiset muutokset 12.12.2023 alkaen:

- Johtaminen ja strateginen yhteistyö (maakuntajohtaja Heli Seppelvirta)
- Kehittäminen ja rahoitus (aluekehitysjohtaja Heli Rintala)
- Alueiden käyttö ja liikenne (vs. suunnittelujohtaja Antti Saartenoja)
- Innovaatiot (maakuntajohtaja Heli Seppelvirta)
- kansainvälistyminen (vs. suunnittelujohtaja Antti Saartenoja)
- Hallinto ja (hallintojohtaja Jari Iso-Koivisto)

Toimiston johtoryhmän muodostivat eri vastuualueiden johtajat, viestintäpäällikkö ja hallintosuunnittelija. Toimistossa työskentelee 32 henkilöä (31.12.2023) ja lisäksi kaksi henkilöä on työvapaalla. Henkilöstöstä 24 on vakinaisessa työ-/virkasuhteessa. Henkilöstö tekee työtään maakuntavaltuuston ja -hallituksen linjausten mukaisesti.

3.3.1 Johtaminen ja strateginen yhteistyö

Edunvalvonta

Maakunnan liiton edunvalvonnan tehtävänä on edistää Etelä-Pohjanmaalle tärkeiden kehittämistavoitteiden toteutumista yhteistyössä alueen muiden toimijoiden ja liiton luottamushenkilöiden kanssa. Liitto pitää säännöllisesti yhteyttä sekä oman alueensa että koko vaalipiirin kansanedustajiin, eri ministeriöihin, EU-vaikeuttamiselimiin ja muihin sidosryhmiin. Edunvalvontaa toteutetaan yhteistyössä niin Länsi-Suomen maakuntien, vaalipiirin maakuntien kuin koko Suomen maakuntien liittojen kesken. Yhteydenpidossa nostetaan esille maakunnalle ja liiton jäsenkunnille keskeisiä asioita.

Viestintä

Tehtäväalueella hoidetaan liiton sisäistä ja ulkoista viestintää. Viestintää suunnitellaan, kehitetään ja toteutetaan kokonaisuutena yhteistyössä liiton muiden tehtäväalueiden kanssa. Liiton viestinnän kohderyhmiä ovat luottamushenkilöt, jäsenkunnat, kuntayhtymät, muut rahoittajaviranomaiset ja maakunnan kehittäjäorganisaatiot, valtionhallinto, tiedotusvälineet sekä maakunnan yritykset ja asukkaat.

3.3.2 Kehittäminen ja rahoitus

Maakuntien liitot vastaavat aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta omalla alueellaan. Tähän liittyen tehtäväalue vastaa pitkän aikavälin maakuntasuunnitelman, valtuustokauden mittaisen maakuntaohjelman ja älykkään erikoistumisen strategian valmistelusta yhteistyössä muiden tehtäväalueiden ja sidosryhmien kanssa sekä lakisääteisestä maakuntaohjelman arvioinnista.

Ohjelmakauden 2021–2027 alue- ja rakennepolitiikan ohjelma on nimeltään Uudistuva ja osaava Suomi. Liitto myöntää ohjelmasta hankkeille Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF, Just Transition Fund) rahoitusta. Alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanoon liittyvissä kysymyksissä tehdään tiivistä yhteistyötä etenkin Länsi-Suomen muiden maakuntien liittojen ja ELY-keskuksen kanssa. Useimpina vuosina käytettävissä on ollut myös kansallista kehittämisrahoitusta. Rahoitusmahdollisuuksista tiedotetaan aktiivisesti eri kanavissa ja tapaamisissa. Etelä-Pohjanmaan liitolla on myös ollut eräitä valtakunnallisia kansallisen rahoituksen teemojen rahoitusvastuita, jotka tulivat pääosin päätökseen vuoden 2023 loppuun mennessä.

Eri rahoitusohjelmien toimenpiteitä sovitetaan yhteen maakunnan yhteistyöryhmässä (MYR) ja sen sihteeristössä, joiden asioiden valmistelusta tehtäväalue huolehtii. Tehtäväalueelle kuuluu lisäksi muun muassa aluekehittämislain mukaisten aluekehittämiskeskustelujen valmistelu yhteistyössä muiden tehtäväalueiden kanssa sekä valtioneuvoston hyväksymän aluekehittämispäätöksen valmisteluun osallistuminen.

3.3.3 Alueiden käyttö ja liikenne

Alueiden käytön ja liikenteen tehtäväalue vastaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta maakuntakaavoituksesta ja muusta maakunnallisesta alueiden käytön suunnittelusta sekä aluekehityslain mukaisesta liikennejärjestelmäsuunnittelusta Etelä-Pohjanmaalla.

Tehtäväalue edistää kestävän aluerakenteen ja toimivan liikenneympäristön toteutumista edunvalvonnalla ja edistämällä kuntien alueidenkäytön suunnittelua. Lisäksi tehtäväalue työskentelee yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa ilmastomuutoksen hillitsemiseksi, ympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Tehtäväalueella valmistellaan kaavoitukseen ja yhdyskuntateknisiin kysymyksiin liittyvät viranomaislausunnot. Tehtäviä toteutetaan yhteistyössä kuntien ja valtion viranomaisten kanssa.

3.3.4 Innovaatiot ja ennakointi

Tehtäväalueella tuotetaan säännönmukaisesti maakuntaa koskevia analyysejä ja tarkasteluja liiton edunvalvonnan ja sen eri sidosryhmien (esim. kunnat, kuntien luottamushenkilöt, liiton luottamushenkilöt) käyttöön. Tärkeimpinä tuotteina ovat maakunnallinen tilasto- ja ennakointisivusto, aluekehittämisen tilannekuva ja innovaatiotoiminnan tilannekuva. Aineistoja tuotetaan myös tietopalveluna muille sidosryhmille (esim. hankkeet ja oppilaitokset).

Tehtäväalue toimii asiantuntijana erilaisissa ennakointiin, tulevaisuustyöhön ja maakunnan TKI-toimintaan liittyvissä ryhmissä ja hankkeissa.

Tehtäväalueella toteutettiin vuonna 2023 myös oman tuotannon hankkeita: Etelä-Pohjanmaan tietoliikenteen kehityssuunnitelma -hanke ja Ilmastokestävä Etelä-Pohjanmaa -hanke. Hankkeet ovat vauhdittaneet maakunnalle tärkeiden teemojen kehittämistä merkittävästi. Esimerkiksi kiinteän verkon laajakaistasaatavuus kotitalouksissa on parantunut maakunnista suhteellisesti eniten Etelä-Pohjanmaalla.

3.3.5 Kansainvälistyminen

Kansainvälistymisen tehtäväalue toteuttaa maakuntastrategian ja älykkään erikoistumisen strategian tavoitteita kansainvälisestä näkökulmasta. Tehtäväalue kokoaa maakunnan kuntia ja eri osapuolia yhteen tukien asiantuntemuksellaan niiden kansainvälistymistä. Tehtäväalue toimeenpanee kansainvälistymisen toimintaohjelmaa ja seuraa sen toteutumista. Lisäksi tiedotamme kansainvälisen hanketoiminnan rahoitusmahdollisuuksista ja tuemme kumppaneitamme hakuprosesseissa. Toimimme muun muassa Interreg Aurora -ohjelman kontaktipisteinä.

Tehtäväalueen oma kansainvälinen toiminta koostuu kansainvälisten kehittämishankkeiden hakemisesta ja toteuttamisesta, kansainvälisten verkostojen ylläpidosta ja osallistumisesta kansainvälisten järjestöjen toimintaan. Tärkeänä apuna tässä toimii Länsi-Suomen maakuntien Eurooppa -toimisto (WFEO). Maakunnan EU-tietoisuuden kohottamisesta vastaa Etelä-Pohjanmaan Europe Direct EU-

tietokeskus. Tehtäväalue toimii aktiivisesti myös kansainvälisen työvoiman liikkuvuuden edistämässä maakuntaan.

3.3.5 Hallinto

Etelä-Pohjanmaan liiton hallintopalvelujen tehtäväalue tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, vastaa asiakirjahallinnosta ja kirjaamon toiminnasta sekä huolehtii liiton tietohallinnosta ja siihen liittyvistä tukipalveluista. Liiton päätöksentekoon ja johtamiseen liittyvät kokoushallinnolliset tehtävät ovat myös oleellinen osa hallinnon tehtäväkokonaisuutta. Hallinnon tehtäväalue vastaa myös alue- ja rakennepolitiikan ohjelman maksatustehtävistä ohjelmakaudella 2021–2027.

Tehtäväalueella varmistetaan tukipalvelujen toimivuus siten, että muut tehtäväalueet pystyvät mahdollisimman tehokkaasti toteuttamaan maakuntavaltuuston ja -hallituksen niille asettamat tavoitteet.

3.3.6 Kulttuuri

Kulttuurin tehtäväalueella tehdään töitä erityisesti kuntien kulttuuritoimintalain (166/2019) tavoitteiden toteuttamiseksi alueen kunnissa. Kehittämisen keskiössä ovat taiteen ja kulttuurin alueellinen saatavuus ja saavutettavuus sekä kulttuurin hyvinvointivaikutusten edistäminen.

Asetettujen tavoitteiden toteutumista edistetään muun muassa vahvalla viestinnällä, toimijoiden kouluttamisella, kulttuurin rahoitusmahdollisuuksista tiedottamalla sekä kulttuuritoimijoiden toimintaedellytysten tukemisella.

Lisäksi olemme toteuttaneet kahta erillisrahoitteista kulttuurihanketta. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa Kulttuurin paikka II -kehittämistehtävä (vuosina 2023–2024) Etelä-Pohjanmaalla sekä Taiteen edistämiskeskuksen rahoittama Sannatidetta ikäihmisille - Ordkonst för äldre -hanketta yhdessä Pohjanmaan liiton sekä KulturÖsterbottenin kanssa.

4 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Maakuntahallitus toteaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta maakuntaliitossa on järjestetty asianmukaisella ja riittävällä tavalla. Maakuntahallitus perustaa kantansa seuraaviin seikkoihin:

- Liiton säännöt ja ohjeet ovat ajan tasalla.
- Liiton lakisääteiset tehtävät on suoritettu lakeja ja säädöksiä noudattaen.
- Sisäinen valvonta on liitossa osana päivittäistä johtamista niin, että asioiden valmistelu, työnjako ja prosessit toimivat asetettujen ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti.
- Ohjeita ja toimintatapoja pyritään jatkuvasti kehittämään, jotta toimintaan liittyvät riskit pystyttäisiin minimoimaan.

Sisäisen valvonnan käytännön toteutuksen osalta ei ole havaittu puutteita kulu-neella tilikaudella. Pyrkimyksenä on jatkuvasti kontrolloida liiton toimintaa seuraamalla tavoitteiden toteutumista, seuranta- ja raportointikäytäntöjä sekä varmistaa tehtävälueiden oman sisäisen valvonnan toimivuus. Maakuntahallitus saa jokaisessa kokouksessa katsauksia liiton toiminnasta eri sektoreilla.

Henkilöriskien osalta liitossa on varahenkilöjärjestelmä, jota on pyritty edelleen parantamaan. Toisaalta liiton henkilöstömäärä on niin pieni, että toimintojen haavoittuvuuden riski on aina olemassa pitkien poissaolojen aikana.

Maakuntahallitus on hyväksynyt liiton tietoturvapoliittiset linjaukset ja linjausten mukaisen toiminnan turvaamiseksi liitolla on käytössä tietoturvasuunnitelma ja tietoturvaohje, jotka ohjaavat tietoturvaan liittyviä käytäntöjä. Tietosuoja-asetuksen toimeenpanoon liittyvät toimet on liitossa hoidettu asianmukaisesti ja myös tiedonhallintalain mukaiset velvoitteet on täytetty. Tätä kokonaisuutta päivitetään vuosien 2023–2024 aikana.

Liitolla on käytössä ajantasainen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje sekä valtuuston hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet. Alue- ja rakennepolitiikan ohjelman hallinnoinnissa noudatettavan hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksen mukaisesti kehittämisen ja rahoituksen vastuualueella ja hallinnon vastuualueella on tehty asianmukaiset riskikartoitukset ja petosriskiarvioinnit. Hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus on päivitetty

valvontaviranomaisten tarkastuskäynneillä antamien palautteiden pohjalta. Liiton hankintaohjetta ja hallintosääntöä on päivitetty riskienhallintaan liittyvien sisältöjen osalta vuoden 2023 aikana.

Liitolla ei ole päätoimista sisäistä tarkastajaa. Sisäisen tarkastuksen laajuus on suhteutettu liiton toiminnan laajuuteen. Kuluneella tilikaudella sisäinen tarkastus ei ole havainnut olennaisia virheitä liiton toiminnassa.

5 STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMI- NEN

Liitto on määrittänyt talousarviovuodelle 2023 alla olevat strategiset tavoitteet, joiden toteutumisesta raportoidaan sekä maakuntavaltuustolle että -hallitukselle.

1) Tavoite: Maakunnan liitto toimii vahvana verkostovaikuttajana ja edunvalvoja

Mittari / seurantatapa 2023:

- Yhteistyö kuntien ja sidosryhmien kanssa maakunnassa on tiivistynyt (määrällisiä mittareita: kuntajohtajatapaamiset, kunnallisjohdon neuvottelut, sidosryhmätapaamiset)
- Edunvalvontasuunnitelman eteneminen (määrällisiä mittareita: edunvalvontasuunnitelman laatiminen ja sen välipäivitys, toimenpiteiden eteneminen ja onnistuminen)
- Edunvalvonnan vaikuttavuuden lisääminen (määrällisiä mittareita: tapaamiset ministeriöiden ja kansanedustajien kanssa, edunvalvontatilaisuuksien järjestäminen maakunnassa ja muualla Suomessa, yhteistyö muiden maakuntien kanssa, lausunnot, kannanotot)

Arvio toteutumisesta:

- Kuntajohtajatapaamisia oli viime vuonna kuusi (mukaan lukien opintomatka Tanskaan). Teemoina olivat muun muassa VM:n katsaus talouspolitiikasta, hyvinvointialueen ajankohtaiset, TE2024-uudistus, alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakatsaus, vetytalouden mahdollisuudet, Seinäjoen ammattikorkeakoulun aloituspaikat, Etelä-Pohjanmaan edunvalvontatavoitteet, hallitusohjelman vaikutukset Etelä-Pohjanmaalle, ilmastoasiat, matkailuyhteistyö, liiton talousarviovalmistelu, kauppakamarin ajankohtaiset, laajakaista-asiat sekä aluehallintouudistus.

Kunnallisjohto (hallitusten ja valtuustojen puheenjohtajat sekä kuntajohtajat) kokoontui vuonna 2023 kaksi kertaa. Asiaina olivat muun muassa TE2024 valmistelun tilanne, Etelä-Pohjanmaan alueellinen kulttuurin kehittämistehtävä, Etelä-Pohjanmaan ilmastotyön vauhdittaminen, Etelä-Pohjanmaan veto- ja pitovoimaselvitys, Suomen kasvukäytävän terveiset ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun aloituspaikat.

Vuonna 2023 järjestettiin ensimmäistä kertaa Etelä-Pohjanmaan liiton, yrittäjien, kauppakamarin ja MTK-Etelä-Pohjanmaan yhteinen sidosryhmätilaisuus tavoitteena muodostaa Etelä-Pohjanmaan kehittämisen tilasta ja tavoitteista yhteinen näkemys sekä löytää uusia vaikuttamisen tapoja ja paikkoja.

Sidosryhmätapaamisia on ollut vuoden mittaan useita kymmeniä. Uusia kumppanuuksia on rakennettu mm. hyvinvointialueen kanssa. Edunvalvonnan näkökulmasta on tavattu ministereitä (Multala, Ikonen, Satonen, Essayah, Rydman, Ranne) sekä ministeriöiden johtoa (valtiosihteereitä, kansliapäälliköitä, osastopäälliköitä) laajasti.

- Maakuntahallitus hyväksyi edunvalvonnan tavoitteet 20.2.2023 ja niitä päivitettiin 18.9.2023. Edunvalvontasuunnitelmaa esiteltiin laajasti myös sidosryhmille ja sisältö on selkeä selkäranka päätaavoitteiden edistämiseksi. Erityisesti korkeakoulutavoitteet, Jalasjärven liittymä ja Suupohjan rata ovat edenneet valmistelussa hyvin.
- Keväällä 2023 järjestettiin kuntakierros edunvalvonta-asioista. Etelä-Pohjanmaan liitto otti käyttöön myös uusia edunvalvonnan tapoja mm. järjestämällä Helsinkiin Lapua 1976 -elokuvan tiimoilta kutsuvieras-/edunvalvontatilaisuuden.

Länsi-Suomen maakunnat laativat yhteiset hallitusohjelmatavoitteet, Länsi-Suomen liikennestrategian toimenpideohjelman sekä järjestivät ensimmäisen Länsi-Suomen huippukokouksen. Myös pohjalaismaakunnat laativat yhteiset hallitusohjelmatavoitteet sekä liikenteen kärkihankelistan kansanedustajien ja muiden tahojen edistettäväksi

Lausuntoja ja kannanottoja on tehty useita. Merkityksellisiä kannanottoja ovat olleet mm. kannanotto tukialuejakoon, jotta Kuusiokunnat ja Järviseuutu pysyvät II tukialueessa sekä kannanotto englanninkielisen elintarviketeollisuuden ammattitutkinnon järjestämislupa Sedulle.

2) Tavoite: Liiton käytössä olevien rahoitusohjelmien toimeenpano on hyvässä vauhdissa ja tukee maakuntaohjelman toteuttamista

Mittari / seurantatapa 2023:

- Alue- ja rakennepolitiikan ohjelman EAKR- ja JTF-haut sekä kansallisen kehittämisrahoituksen haut pyörivät suunnitelman mukaan ja rahoitusvalmistelu toimii asianmukaisesti (määrällisiä mittareita: avatut haut, jätetyt rahoitushakemukset, tehdyt

rahoituspäätökset, rahoituksen sidonta-aste, ei rahoituksen hallinnointiin liittyviä huomautuksia hallintoviranomaiselta)

- Rahoitetuilla hankkeilla on edistetty maakuntaohjelmassa ja älykkään erikoistumisen strategiassa tunnistettuja kehittämiskohteita (määrällinen mittari: rahoituksen kohdentuminen tärkeimpiin kehittämisteemoihin)
- Aktiivisuus ja asiakaslähtöisyys maakuntaohjelmien painotusten ja rahoitusohjelmien mahdollisuuksien esille tuomisessa (määrällisiä mittareita: järjestetyt tilaisuudet, tiedotteet, koulutukset)

Arvio toteutumisesta:

- Vuoden 2023 aikana avoinna olleet rahoitushaut:
  - kaksi EAKR-hakua. Hakemuksia EAKR-hakuihin jätettiin 33 kpl yhteensä 22 hankekokonaisuuteen.
  - kolme JTF-hakua. Hakemuksia JTF-hakuihin jätettiin 55 kpl yhteensä 30 hankekokonaisuuteen.
  - AKKE-rahoitusta pystyi hakemaan jatkuvasti alkuvuodesta. Syksyllä siirryttiin erillishakuihin, ja loput noin 700 000 euroa rahoituksesta avattiin hakuun, joka päättyi 20.12.2023. Siihen jätettiin 16 hakemusta.

Vuoden aikana tehdyt rahoituspäätökset:

- EAKR:ssa myönteinen rahoituspäätös 38 hankekokonaisuuteen ja hylkäävä päätös kahdeksaan hankekokonaisuuteen. Päätökset koskivat aiemmin avoinna olleisiin hakuihin tulleita hakemuksia. Vuoden 2023 lopulla EAKR-varojen 2021–23 varausaste oli 87 % ja rahoitusta oli ohjelmakauden alusta lukien myönnetty yhteensä 10,1 miljoonaa euroa.
- JTF:ssa myönteinen rahoituspäätös 10 hankekokonaisuuteen ja hylkäävä päätös kahteen hankekokonaisuuteen. Vuoden 2023 lopulla JTF-varojen 2021–23 varausaste oli 43 % ja rahoitusta oli ohjelmakauden alusta lukien myönnetty yhteensä 4,2 miljoonaa euroa. Käsittelyssä oli runsaasti hakemuksia.
- Kansallisessa kehittämisrahoituksessa myönteinen rahoituspäätös 10 hankekokonaisuuteen ja hylkäävä päätös kahteen hankekokonaisuuteen. Vuoden 2023 aikana kansallista rahoitusta myönnettiin yhteensä 785 042 euroa.

Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman hallintoviranomainen teki lokakuussa 2023 Etelä-Pohjanmaan liittoon ohjaus- ja valvontakäynnin. Olennaista huomautettavaa ei ollut. Tarvittavat muutokset on tehty. Päivitetty kuvaus hallinto- ja valvontajärjestelmän

kuvauksesta on lähetetty hallintoviranomaiselle. Tarkastusviranomaisen järjestelmätarkastus siirtyi vuodelle 2024.

- Rahoitetuilla hankkeilla on voitu merkittävästi vauhdittaa maakuntaohjelman ja älykkään erikoistumisen strategian kärkiteemojen kehittämistä. Ruokaekosysteemin kehittämisessä on tehty suuria panostuksia elintarviketeknologian TKI-toimintaan, ruokavientiin, ruokaketjun kestävyYTEEN ja ruokahävikin torjumiseen. Uusien teknologioiden, kuten tekoälyn, robotiikan ja XR-tekniikan, hyödyntämistä on voitu esitellä pk-yrityksille erilaisissa kehittämishankkeissa ja oppilaitoksiin investoiduissa digitaalisissa oppimisympäristöissä eri puolilla maakuntaa. Kasvuyrittäjyyttä, omistajanvaihdoksia ja start up – kehittämistä on tuettu mittavilla useiden toteuttajien yhteishankkeilla. Lisää aktiviteettia tarvittaisiin energiatehokkuutta ja kiertotaloutta koskeviin TKI-hankkeisiin. Tietoja Etelä-Pohjanmaan liiton myöntämästä hankerahoituksesta: <https://epliitto.fi/hankerahoitus/rahoitetut-hankkeet/>
- Rahoitusmahdollisuuksista ja maakunnan kehittämisen kärkiteemoista on kerrottu muun muassa aluekehittämisen seutukierroksella (kuusi tilaisuutta), jokaisen EAKR- ja JTF-rahoitushaun yhteydessä järjestetyissä infotilaisuuksissa, Länsi-Suomen maakuntien yhteisillä Teams-aamukahveilla, Etelä-Pohjanmaan JTF-treffeillä sekä monissa eri toimijoiden koolle kutsumissa koulutus- ja infotilaisuuksissa. Rahoitushausta on informoitu virallisissa tietolähteissä (EURA2021-järjestelmä, rakennerahastot.fi) sekä liiton omilla nettisivuilla, uutiskirjeissä ja some-kanavissa.

3) Tavoite: Käynnissä oleva Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 on edennyt kaavaluonnosvaiheeseen

Mittari / seuranta-tapa 2023:

- Maakuntakaavan laadinta etenee suunnitellusti ja MRL:n mukaisesti kaavaluonnosvaiheeseen (määrällisiä mittareita: maakuntahallituksen ja kaavan ohjausryhmän käsittelyt, nähtävillä olo, kuulutukset, vuorovaikutustilaisuuksien, lausuntojen ja mielipiteiden määrä)
- Valmistuneet kaavan taustaselvitykset

Arvio toteutumisesta:

- Maakuntakaavan laadinta eteni valmisteluvaiheen kuulemiseen helmikuussa 2023. Luonnoksen nähtävillä olon aikana pidettiin yhteensä seitsemän yleisötilaisuutta. Lisäksi käytiin neuvottelut jokaisen kunnan (pois lukien Evijärvi) kanssa. Myös yhteistyö

muiden viranomaisten kanssa jatkui tiiviinä. Maakuntahallitus käsittelee vuoden aikana kaavaa neljä kertaa ja ohjausryhmän kokouksia oli neljä kappaletta. Luonnoksesta saatiin yhteensä 184 mielipidettä ja lausuntoa. Kaavaehdotus lähetettiin viranomaiskuulemiseen 30.11.2023.

- Maakuntakaavan taustaselvityksiä valmistui vuoden aikana seitsemän kappaletta, mukaan lukien maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden natura -vaikutusten arviointi.

4) Tavoite: Etelä-Pohjanmaan liitto on aktiivinen kansainvälistymisen kumppani maakunnassa ja maailmalla

Mittari / seurantatapa 2023:

- Vuoden aikana liitossa käynnistyvät uudet kansainväliset hankkeet
- tavoitteena kolme uutta hanketta ja 300 000 € hankerahoitusta
- Osallistuminen kansainvälisten verkostojen toimintaan

Arvio toteutumisesta:

- Vuoden aikana saatettiin päätökseen seitsemän edellisen kauden hanketta. Uusia Interreg Europe (IE) -hankkeita käynnistyi vuoden aikana neljä. Hankkeiden yhteenlaskettu rahoitus vuosille 2023–2026 on 7,29 miljoonaa, josta Etelä-Pohjanmaan liiton osuus yhteensä n. 669 000 euroa.
- Etelä-Pohjanmaan liitto osallistui vuoden aikana kolmen uuden IE-hankkeen ja yhden Itämeren Interreg -ohjelman hankkeen valmisteluun. Itämeriohjelmasta haettu hanke ei saanut rahoitusta. Vuoden loppuun mennessä tulleiden tietojen mukaan kaksi kolmesta IE-hankkeista olisi saamassa rahoitusta. Hankkeiden yhteenlaskettu rahoitus vuosille 2024–2027 on 2,36 miljoonaa, josta Etelä-Pohjanmaan liiton osuus yhteensä n. 403 000 euroa. Lopulliset päätökset rahoituksesta siirtyivät vuodelle 2024. Lisäksi liitto osallistui yhteistyössä Into Seinäjoen ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun kanssa hakuun alueellisista innovaatiolaaksoista (RIV), joiden kautta on mahdollista hakea suoraa EU-rahoitusta. Hyväksymispäätös tehdään vuoden 2024 aikana.
- Etelä-Pohjanmaan liitto toimi aktiivisesti Merenkurkun neuvostossa, ERNACT, ERIAFF, ECHAlliance ja eHealth for Regions -verkostoissa. Lisäksi Länsi-Suomen Eurooppa -toimisto on mukana ERRIN-verkostossa. Aktiivisen toiminnan tuloksena ERIAFF-verkoston vuosikonferenssi päätettiin järjestää Seinäjoella

kesäkuussa 2024. Etelä-Pohjanmaan EU-tietokeskus toimi aktiivisesti eri verkostoissa maakunnassa, kansallisesti ja EU-tasolla.

Yhteistyö Eurooppa-toimiston kanssa oli tiivistä. Myös maakuntahallitus vieraili yhdessä Länsi-Suomen liittojen hallitusten kanssa Brysselissä saaden aluekehittämiseen ja päätöksentekoon Eurooppa-tason näkökulmia.

5) Tavoite: Etelä-Pohjanmaan liitto on tulevaisuutta luotaava ennakoinnin ja tietotuotannon organisaatio maakunnassa

Mittari / seurantatapa 2023:

- Maakunnan tilaa luotaavat analyysit ja tilastot (määrälliset mittarit: innovaatiotoiminnan tilannekuvan valmistuminen ja sen esittely liiton luottamushenkilöelimissä, osaamisen ennakointifoorumin alueellisen osion valmistuminen)
- Osallistuminen ennakointia, tulevaisuustyötä ja edunvalvontaa koskevien verkostojen toimintaan

Arvio toteutumisesta:

- Vuoden aikana tuotettiin erilaisia tilastollisia analyysejä Etelä-Pohjanmaan liiton omaan ja sen sidosryhmien käyttöön. Analyysejä esiteltiin eri tilaisuuksissa (seminaarit, webinaarit, tapaamiset).

Laaja aluekehittämisen tilannekuva laadittiin ministeriöiden kanssa käytäviä aluekehittämiskeskusteluja varten. Innovaatiotilannekuva laadittiin keväällä 2023 ja sitä esiteltiin eri sidosryhmille. Tilannekuvateams -tapahtumia järjestettiin vuoden aikana kolme kappaletta. Teemoina olivat väestö, tuottavuus, TKI-toiminta ja korkeakoulutus.

- Innovaatiot ja ennakointi -tehtäväalueelta osallistuttiin alueellisen ennakointityön kehittämiseen. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa) ennakoinnin aluepilotti palkittiin vuoden 2023 ennakointitekona. Tehtäväalue osallistui myös maakuntien liittojen tilasto- ja tutkimusvastaavien verkoston sekä maakuntien liittojen ennakointivastaavien verkoston toimintaan.

6) Tavoite: Etelä-Pohjanmaan liikennejärjestelmä- ja ilmastotyö on aktiivista ja vaikuttavaa

Mittari / seurantatapa 2023:

- Maakunnallisen liikennejärjestelmä- ja ilmastotyön koordinointi ja kehittäminen
- Maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja ilmasto- ja kiertotaloustiekartan toimenpiteiden käynnistäminen
- Osallistuminen pohjalaismaakuntien, Länsi-Suomen maakuntien ja valtakunnalliseen yhteistyöhön

Arvio toteutumisesta:

- Etelä-Pohjanmaan ilmasto- ja kiertotaloustiekartan seurantatyö ja kehittäminen on käynnistynyt Ilmastokestävä Etelä-Pohjanmaa -hankkeen puitteissa. Etelä-Pohjanmaan ilmasto- ja kiertotalousryhmälle on järjestetty tiedotustyyppisiä tilaisuuksia.

Etelä-Pohjanmaan kuntien ilmastotyön vauhdittaminen -hankkeessa tarjottiin asiantuntija-apua kuntien ilmastotyön edistämiseen. Hankkeessa käytiin vuoropuhelua kuntien kanssa sekä järjestettiin teemaan liittyviä tilaisuuksia ja koulutuksia. Hankkeessa laadittiin infopaketti sekä kuntakohtaiset ilmastokatsaukset.

Ilmastotyössä olimme mukana Pohjalaismaakuntien (maakuntien liitot ja ELY-keskukset) ilmastonyrkissä ja järjestimme yhteisen ilmastoseminaarin. Lisäksi osallistuimme maakuntien liittojen ilmastotyön verkostoon ja Länsi-Suomen maakuntien ilmastovas-
taavien ad hoc -työryhmän työskentelyyn.

- Liikennejärjestelmätyöryhmä kokoontui vuonna 2023 neljä kertaa. Toteutettiin muun muassa liikennejärjestelmäsuunnitelman ajan-
tasaisuuden analyysi, jonka perusteella käynnistettiin suunnitelman kevyt päivitystyö. Järvi-Pohjanmaan alueellisessa liikennejärjestelmäryhmässä toteutettiin alueen "Järvi-Pohjanmaa tarvitsee teitä"-esite.

Edistettiin liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteitä muun muassa lausunnoilla, vaikuttajaviestinnällä ja hankeryhmiin osallistumisella. Laadittiin viestinnän tueksi väyläkohtaiset edunvalvonnan hankekortit. ELY-keskus on käynnistänyt useita väyläsuunnitelmia, joiden edistäminen on kirjattu liikennejärjestelmäsuunnitelmaan.

- Etelä-Pohjanmaan liitto osallistui moniin ylimaakunnallisiin liikenteen ryhmiin. Liitto oli vetovastuussa Länsi-Suomen liikennestrategiaryhmästä, Päärata+ ja valtatie 3 kehittämissuunnitelmista. Vuonna 2023 laadittiin liiton aloitteesta Länsi-Suomen liikennestrategian toimenpideohjelma sekä osallistuttiin Länsi-Suomen yhteisten

hallitusohjelmatavoitteiden laatimiseen. Osallistuttiin Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan sekä ELY:n yhteiseen liikennejärjestelmätyöhön. Tämä ryhmä toteutti vuonna 2023 liikenneaiheisen webinaarin toukokuussa ja Liikennepäivän loka-kuussa Vaasassa. Ryhmä laati edunvalvonnan kärkihankekartan ja esitteen. Osallistuttiin useisiin valtakunnallisiin liikenteen tapahtumiin.

7) Tavoite: Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategian toteuttaminen ja kulttuurin kuntayhteistyön kehittäminen

Mittari / seurantatapa 2023:

- Käynnistetyt toimenpiteet ja hankkeet, jotka toteuttavat maakunnallista kulttuuristrategiaa.
- Kuntayhteistyön ja verkostojen kehittämiseen liittyvät koulutukset ja tilaisuudet sekä viestintään liittyvät toimenpiteet.

Arvio toteutumisesta:

- Maakunnallisen kulttuuristrategian toteuttamiseen liittyen on järjestetty verkostoitumismatka Uumajaan yhteistyössä Taiken sekä pohjalaismaakuntien kanssa. kulttuurin alueellisessa kehittämis-tehtävässä (Kulttuurin paikka II) on nostettu alueen kulttuurikoh-teita esiin Etelä-Pohjanmaan kulttuurikartalla sekä Sanataidetta ikäihmisille -hankkeessa on luotu saavutettavia sisältöjä ikäihmis-ten hyvinvoinnin edistämiseksi yhteistyössä Pohjanmaan liiton sekä KulturÖsterbottenin kanssa.
- Kuntayhteistyön ja -verkostojen kehittämiseen liittyen on järjes-tetty yhteensä 17 tilaisuutta. Ensimmäinen kulttuurifoorumi sekä kolme kulttuurikaffi-tilaisuutta keräsivät yhteensä noin 240 osal-listujaa. Kuntien kulttuurivastaavien kokoukset on järjestetty neljä kertaa vuodessa ja toteutettu opintomatka Raaseporiin. Lisäksi vuoden aikana on käyty kulttuurikyläilyjen merkeissä kaikissa 18 kunnassa. Kulttuurin uutiskirje on lähetetty vuoden aikana kuusi kertaa.

8) Tavoite: Henkilökunnan työhyvinvointia on tuettu monipuolisin toimin

Mittari / seurantatapa 2023:

- Tuetaan työhyvinvointia edistäviä tapahtumia ja luodaan edelly-tyksiä niille (määrällinen mittari: työhyvinvointitapahtumien määrä).

- Toimitaan aktiivisesti yhteistyössä työterveydenhuollon kanssa (määrälliset mittarit: säännölliset palaverit työterveyden kanssa, sairauspoissaolojen seuranta).
- Tuetaan työntekijöiden joustavia mahdollisuuksia yhdistää perhe-elämä ja työnteko. Mahdollistetaan tämä johdon ja työntekijöiden tiiviillä vuoropuhelulla ja kartoitetaan tarpeita kyselyillä.
- Mahdollistetaan joustavat työnteon tavat. Seurataan etätönn käyttöä.

Arvio toteutumisesta:

- Vuonna 2023 työnantaja tarjosi työntekijöille 140 euron arvosta liikunta- ja kulttuuriseteleitä. Henkilöstön käytössä on ollut työasemille asennettava taukojumppasovellus. Tyky-toimikunnan järjestämät tapahtumat vuoden 2023 aikana:
  - pizzaperjantai helmikuussa
  - Viininmaistelu Juurella ravintolassa huhtikuussa
  - Pihapeli-piknikiltapäivä Kyrkösjärvellä toukokuussa
  - Armi-ooppera Ilmajoen musiikkijuhlilla kesäkuussa
  - Amerikkalaisen jalkapallon SM-finaali syyskuussa
  - Lapua 1976 -elokuva syyskuussa
  - Pizzaperjantai marraskuussa
  - Pikkujoulut marraskuussa
- Työterveydenhuollon toimintasuunnitelma päivitettiin ja vuosipalaverien lisäksi keskusteltiin tarpeen mukaan akuuteista työterveyteen liittyvistä tilanteista.
- Toteutettiin työhyvinvointikysely henkilöstölle.
- Työhyvinvointikyselyn yhteydessä kartoitettiin etätönnön liittyviä kysymyksiä.

6 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

JA TOIMINNAN RAHOITUS

6.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3820	4075
Toimintakulut	-3753	-3948
Toimintakate	67	127
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	70	7
Muut rahoituskulut	-1	-100
Vuosikate	136	34
Tilikauden tulos	136	34
Tilikauden ylijäämä	136	34
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	101,8	103,2

6.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	136	34
Tulorahoituksen korjauserät		
Investointien rahavirta		
Investointi muihin sijoituksiin	0	1558
Toiminnan ja investointien rahavirta	136	1592
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	-60
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-56	-198
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-14	165
Muut maksuvalmiuden muutokset	-70	-93
Rahoituksen rahavirta	-70	-93
Rahavarojen muutos	66	1499
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2083	2017
Rahavarat 1.1.	2017	518
	66	1499
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Kassan riittävyys, pv	203	181,8
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	78	140

6.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE	2023	2022
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €
Pysyvät vastaavat		
Toimeksiantojen varat		
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	2 508	3 584
Lahjoitusrahaston erityiskatteet	969	926
Muut toimeksiantojen varat	1 059	0
Toimeksiantojen varat yhteensä	4 536	4 510
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	1	1
Vaihto-omaisuus	1	1
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	12	0
Muut saamiset	35	32
Siirtosaamiset	344	303
Saamiset yhteensä	392	335
Rahoitusarvopaperit	1 219	1 159
Rahat ja pankkisaamiset	864	858
Vastaavaa yhteensä	7 012	6 863
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	169	169
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 489	1 455
Tilikauden yli/alijäämä	136	34
Oma pääoma yhteensä	1 794	1 658
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	2 482	3 558
Muut toimeksiantojen pääomat	2 029	926
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	4 511	4 484
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	114	63
Muut velat	15	50
Siirtovelat	578	608
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	707	721
Vastattavaa yhteensä	7 012	6 863
Taseen tunnusluvut:		
Omavaraisuusaste, %	25,6 %	24,2 %

Suhteellinen velkaantuneisuus, %	18,5 %	17,7 %
Kertynyt ylijäämä 1000 €	1 625	1 489

6.4 Kokonaistulot ja -menot

	2023	2022
Toimintatuotot		
Jäsenkuntien maksuosuudet	2 884 139,04	2 800 134,96
Muut myyntitulot	2 438,70	4 119,11
Tuet ja avustukset	886 678,08	1 120 347,27
Muut toimintatuotot	46 548,52	150 865,20
Korkotuotot	70 143,18	6 968,24
Yhteensä	3 889 947,52	4 082 434,78
Toimintakulut		
Henkilöstömenot	2 372 585,18	2 258 801,42
Asiakaspalvelujen ostot (projektit)	102 778,43	56 241,50
Muiden palveluiden ostot	875 938,78	1 086 367,50
Aineet, tarvikkeet, tavarat	42 916,75	70 520,56
Avustukset	114 490,00	251 274,29
Muut kulut	244 290,26	225 080,18
Korkokulut ja muut rahoituskulut	550,71	100 310,27
Yhteensä	3 753 550,11	4 048 595,72

6.5 Tilikauden tuloksen käsittely

	2023	2022
Toimintatuotot		
Talousarvio	3 272 141,00	3 070 825,00
Toteutuma	3 819 804,34	4 075 466,54
Yli arvion	-547 663,34	-1 004 641,54
Toimintakulut		
Talousarvio	3 347 486,00	3 283 277,00
Toteutuma	3 752 999,40	3 948 285,45
Alle arvion	-405 513,40	-665 008,45
Toimintakate	66 804,94	127 181,09
Rahoituskulut ja-tuotot	69 592,47	-93 342,03
Vuosikate	136 397,41	33 839,06
Tilikauden tulos	136 397,41	33 839,06
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	136 397,41	33 839,06

Maakuntahallitus esittää, että tilikauden 2023 ylijäämä 136 397,41 € siirretään taaseen yli-/alijäämätilille.

7 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

7.1 Talousarvion toteutumisvertailu

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Yli/alle ar- vion	Käyttö %
Toimintatuotot	4 075 466,54	3 272 141,00	3 819 804,34	-547 663,34	116,74 %
Myyntituotot	2 804 254,07	2 884 639,00	2 886 577,74	-1 938,74	100,07 %
Tuet ja avustukset	1 120 347,27	386 502,00	886 678,08	-500 176,08	229,41 %
Muut tuotot	150 865,20	1 000,00	46 548,52	-45 548,52	4654,85 %
Toimintakulut	3 948 285,45	3 347 486,00	3 752 999,40	-405 513,40	112,11 %
Henkilöstökulut	2 258 801,42	2 165 770,00	2 372 585,18	-206 815,18	109,55 %
Palvelujen ostot	1 142 609,00	818 216,00	978 717,21	-160 501,21	119,62 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	70 520,56	34 500,00	42 916,75	-8 416,75	124,40 %
Avustukset	251 274,29	100 000,00	114 490,00	-14 490,00	114,49 %
Muut toimintakulut	225 080,18	229 000,00	244 290,26	-15 290,26	106,68 %
Toimintakate	127 181,09	-75 345,00	66 804,94	-142 149,94	-88,67 %
Rahoitustuotot- ja kulut	-93 342,03	0,00	69 592,47	-69 592,47	
Vuosikate	33 839,06	-75 345,00	136 397,41	-211 742,41	-181,03 %
Tilikauden tulos	33 839,06	-75 345,00	136 397,41	-211 742,41	-181,03 %
Rahastojen lisäys/vähennys					
Tilikauden yli/alijäämä	33 839,06	-75 345,00	136 397,41	-211 742,41	-181,03 %

7.2 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	TA 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama
Toimintatuotot			
Myyntituotot	2 884 639,00	2 886 577,74	1 938,74
Tuet ja avustukset	386 502,00	886 678,08	500 176,08
Muut tuotot	1 000,00	46 548,52	45 548,52
Toimintatuotot	3 272 141,00	3 819 804,34	547 663,34
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat	1 823 774,00	2 002 208,01	-178 434,01
Henkilöstösivukulut	341 996,00	370 377,17	-28 381,17
Henkilöstökulut	2 165 770,00	2 372 585,18	-206 815,18
Palvelujen ostot	818 216,00	978 717,21	-160 501,21
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden ai-			
kana	34 500,00	42 916,75	-8 416,75
Aineet, tarvikkeet ja tava-			
rat	34 500,00	42 916,75	-8 416,75
Avustukset	100 000,00	114 490,00	-14 490,00
Muut toimintakulut	229 000,00	244 290,26	-15 290,26
Toimintakulut	3 347 486,00	3 752 999,40	-405 513,40
Toimintakate	-75 345,00	66 804,94	142 149,94
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	0,00	70 143,18	70 143,18
Muut rahoituskulut	0,00	550,71	-550,71
Vuosikate	-75 345,00	136 397,41	211 742,41
Rahastojen lisäys/vähennys			
Tilikauden tulos	-75 345,00	136 397,41	211 742,41
Tilikauden ali-/ylijäämä	-75 345,00	136 397,41	211 742,41

8 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1 Tuloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	3 819 804,34	4 075 466,54
Myyntituotot	2 886 577,74	2 804 254,07
Tuet ja avustukset	886 678,08	1 120 347,27
Muut toimintatuotot	46 548,52	150 865,20
Toimintakulut	3 752 999,40	3 948 285,45
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	2 002 208,01	1 923 532,41
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	327 120,32	331 273,46
Muut henkilösivukulut	43 256,85	35 980,89
Henkilöstökorvaukset	0,00	31 985,34
Palvelujen ostot	978 717,21	1 142 609,00
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	42 916,75	70 520,56
Avustukset	114 490,00	251 274,29
Muut toimintakulut	244 290,26	225 080,18
Toimintakate	66 804,94	127 181,09
Rahoitustuotot ja -kulut	69 592,47	-93 342,03
Korkotuotot	70 143,18	6 968,24
Muut rahoituskulut	550,71	100 310,27
Vuosikate	136 397,41	33 839,06
Tilikauden tulos	136 397,41	33 839,06
Rahastojen lisäys/vähennys		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	136 397,41	33 839,06

8.2 Rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	136 397,41	33 839,06
Tulorahoituksen korjaukset		
Investointien rahavirta		
Investointi muihin sijoituksiin	0,00	1 557 926,12
Toiminnan ja investointien rahavirta	136 397,41	1 591 765,18
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	440,90	-60 425,81
Vaihto-omaisuuden muutos	-186,41	-276,19
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-56 155,29	-197 636,63
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-14 563,63	165 474,65
Muut maksuvalmiuden muutokset	-70 464,43	-92 863,98
Rahoituksen rahavirta	-70 464,43	-92 863,98
Rahavarojen muutos	65 932,98	1 498 901,20
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 082 516,12	2 016 583,14
Rahavarat 1.1.	2 016 583,14	517 681,94
	65 932,98	1 498 901,20

8.3 Tase

VASTAAVAA	2023	2022
Toimeksiantojen varat		
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	2 508 383,03	3 584 461,11
Lahjoitusrahaston erityiskatteet	969 450,17	925 612,56
Muut toimeksiantojen varat	1 059 115,00	
Toimeksiantojen varat yhteensä	4 536 948,20	4 510 073,67
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	1 085,15	898,74
Vaihto-omaisuus	1 085,15	898,74
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	12 000,00	555,30
Muut saamiset	35 121,84	32 295,96
Siirtosaamiset	344 467,47	302 582,76
Saamiset yhteensä	391 589,31	335 434,02
Rahoitusarvopaperit	1 218 873,61	1 159 076,27
Rahat ja pankkisaamiset	863 642,51	857 506,87
Vastaavaa yhteensä	7 012 138,78	6 862 989,57
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	169 489,31	169 489,31
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 488 978,37	1 455 139,31
Tilikauden yli/alijäämä	136 397,41	33 839,06
Oma pääoma yhteensä	1 794 865,09	1 658 467,68
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	2 481 973,20	3 557 610,38
Muut toimeksiantojen pääomat	2 028 565,17	925 612,56
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	4 510 538,37	4 483 222,94
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	114 205,38	63 439,55
Muut velat	15 019,89	49 860,30
Siirtovelat	577 510,05	607 999,10
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	706 735,32	721 298,95
Vastattavaa yhteensä	7 012 138,78	6 862 989,57

9 LIITETIEDOT

9.1 Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoituksena on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatiota oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Etelä-Pohjanmaan Liitolla ei ole pysyvien vastaavien aineettomia tai aineellisia hyödykkeitä.

Maakuntavaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman, jossa pienhankintarajaksi on määritetty 10.000 euroa.

Sijoitusten arvostus

Vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopaperit on merkitty taseessa hankintameno-noon tai sitä alempaan arvoon.

Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintahinnan mukaisesti.

Muut erät

Lomapalkat ja lomarahat on kohdistettu tilikaudelle, jolle lomapäivien perusteena ovat palkat merkitään. Tuloslaskelman toimintakulut sisältävät tilikauden aikana ansaittujen lomien ja niihin liittyvien henkilösivukulujen osuudet.

Velkana taseessa on huhti-joulukuussa 2023 ansaitut lomat sekä mahdollisesti muut pitämättömät lomat sekä niihin liittyvät henkilösivukulut.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikaudet ovat keskenään vertailukelpoisia.

9.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot ja -kulut (€) tehtävittäin	2023	2022
TOIMINTATUOTOT		
Jäsenkuntien maksusuudet	2 884 139,04	2 800 135,00
Muut myyntitulot	2 438,70	4 119,11
Tuet ja avustukset	886 678,08	1 120 347,27
Muut toimintatuotot	46 548,52	150 865,20
Korkotuotot	70 143,18	6 968,24
Yhteensä	3 889 947,52	4 082 434,82

Palvelujen ostojen erittely	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	102 778,43	56 241,50
Muiden palveluiden ostot	875 938,78	1 086 367,50
Palvelujen ostot yhteensä	978 717,21	1 142 609,00

Poistot

Käyttöomaisuus merkitään taseeseen hankintamenona vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman, jossa pienhankintarajaksi on määritelty 10.000 €.

Vuosikuluksi kirjatun kaluston arvo vuoden 2023 tilinpäätöksessä on 0 €, kun se vuoden 2022 tilinpäätöksessä oli 8176,40 euroa.

9.3 Tasetta koskevat liitetiedot

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Hankesaamiset	339 651,86	297 719,20
Muut siirtosaamiset	4 815,61	4 863,56
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	344 467,47	302 582,76

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Muut arvopaperit

Kohde	Tase 1.1.	Muutos	Tase 31.12.2023
Muut arvopaperit	1 159 076,27	59 797,34	1 218 873,61
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 159 076,27	59 797,34	1 218 873,61

Osakkeet

Loihde Oy 5 kpl á 538,20 €; yhteensä 2 691,- €

Loihde Oy 3 kpl á 740,03 €; yhteensä 2 220,09 €

OP-Henkivakuutus Oy 203-92802, 5791,2291 kpl; 642 360,50€

OP Megatrendit Booster 65 529,00 ,00 €

OP R2 Crystal A 70 000,00 €

OP-Vuokratuotto B 65 717,82 €

OP-Suomi Pienyhtiöt A 30 355,20 €

OP-Metsänomistaja B 70 000,00 €

OP-Alternative portfolio A 70 000€

OP tuotto-osuus anti 200 000,00 €

OMAN PÄÄOMAN ERIEN JAOTTELU		
	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	169 489,31	169 489,31
Peruspääoma 31.12.	169 489,31	169 489,31
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 488 978,37	1 455 139,31
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 625 375,78	1 488 978,37
Tilikauden ylijäämä	136 397,41	33 839,06
Oma pääoma yhteensä	1 794 865,09	1 658 467,68

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavaraus	378 295,44	344 743,54
Hen.sivukulujen jaksotus	913,40	2 386,34
Palkkaperusteinen eläkemaksu	35 953,71	38 609,86
Hankkeista saadut ennakkotulot	154 786,46	222 259,36
Kokouspalkkioiden jaksotus	7 561,04	0,00
Siirtovelat yhteensä	577 510,05	607 999,10

9.4 Jäsenkuntien osuudet peruspääomasta

VUOSI 2023

Jäsenkuntien osuudet Etelä-Pohjanmaan liiton peruspääomasta

	1.1.2023 -	osuus %
Alajärvi	8 304,98	4,9
Alavus	9 999,87	5,9
Evijärvi	2 203,36	1,3
Ilmajoki	10 847,32	6,4
Isojoki	1 694,89	1
Isokyrö	3 898,25	2,3
Karjajoki	1 186,43	0,7
Kauhajoki	11 525,27	6,8
Kauhava	13 728,63	8,1
Kuortane	3 050,81	1,8
Kurikka	18 135,36	10,7
Lappajärvi	2 711,83	1,6
Lapua	12 542,21	7,4
Seinäjoki	55 931,47	33
Soini	1 864,38	1,1
Teuva	4 406,72	2,6
Vimpeli	2 542,34	1,5
Ähtäri	4 915,19	2,9
Yhteensä	169 489,31	100

9.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Tehtäväalue	2023	2022
Johto	5	5
Alueiden käyttö ja liikenne	7	8
Hallinto	5	5
Innovaatiot ja ennakointi	3	3
Kehittäminen ja rahoitus	4	4
Kulttuuri	2	3
Kansainvälistyminen	6	4
Strateginen johtaminen ja viestintä	2	1
Yhteensä	34	33

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2023	2022
Suomen Keskusta	4524	6728
Perussuomalaiset	314	536
Kansallinen Kokoomus	4148	5292
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	672	1032
Suomen Kristillisdemokraatit		
Vasemmistoliitto	0	120
Pohjanmaan Siniset ry		
Vihreä liitto		
Palkkiot yhteensä	9658	13708

Tilintarkastajan palkkiot	2023	2022
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	5690,51	8081,25
Muut tilintarkastajan lausunnot	1236,75	3933
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2241,67	2628,1
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	9168,93	14642,35

9.6. Käytetyt kirjanpitokirjat ja niiden säilytysajat

	Säilytysaika
Tilinpäätös sidottuna asiakirjana	Pysyvästi
Pääkirja, sähköisenä Rondo arkistossa	10 v.
Päiväkirja, sähköisenä Rondo arkistossa	10 v.
Palkka-aineisto, sähköisenä Rondo arkistossa	50 v

9.7 Toimeksiantojen varat ja pääomat

VALTION TOIMEKSIANNOT

Vuosi 2023	Tilino	Saldo 1.1.2023	Muutos	Saldo 31.12.2023
		€		€
SeutuAIKO	1317	116 364,09	0,00	116 364,09
AKKE	1315	2 088 249,72	90 586,86	2 178 836,58
AKKE 2	1316	1 352 996,57	-1 166 224,04	186 772,53
		3 557 610,38	-1 075 637,18	2 481 973,20
Vuosi 2023	Tilino	Saldo 1.1.2023	Muutos	Saldo 31.12.2023
		€		€
SeutuAIKO	2105	116 364,09	0,00	116 364,09
AKKE	2107	2 088 249,72	90 586,86	2 178 836,58
AKKE 2	2108	1 352 996,57	-1 166 224,04	186 772,53
		3 557 610,38	-1 075 637,18	2 481 973,20
YHTEENSÄ				
VARAT		3 557 610,38		2 481 973,20
PÄÄOMAT		3 557 610,38		2 481 973,20

MUIDEN TOIMEKSIANTOJAN VARAT JA PÄÄOMAT

Nimi	Saldo 1.1.2023	Muutos	Saldo 31.12.2023
	€	€	€
E-P:n Kehittämisrahasto/OP-rahastoyhtiö (1362)	922 879,04	39 505,48	962 384,52
E-P:n kehittämisrahasto/ OP-rahastoyhtiö(1372)	2 733,52	4 332,13	7 065,65
Etelä-Pohjanmaan kehittämisrahaston varat yhteensä	925 612,56	43 837,61	969 450,17
E-P:n Kehittämisrahasto/erityiskatteet (2140)	922 879,04	39 505,48	962 384,52
E-P:n Kehittämisrahasto/apurahat (2150)	2 733,52	4 332,13	7 065,65
Etelä-Pohjanmaan kehittämisrahaston pääomat yhteensä	925 612,56	43 837,61	969 450,17
EAKR- Euroopan aluekehitysrahasto (1460)	0,00	1 059 115,00	1 059 115,00
EAKR- Euroopan aluekehitysrahasto varat yhteensä	0,00	1 059 115,00	1 059 115,00
EAKR- Euroopan aluekehitysrahasto (2360)	0,00	1 059 115,00	1 059 115,00
EAKR- Euroopan aluekehitysrahasto pääomat yhteensä	0,00	1 059 115,00	1 059 115,00
YHTEENSÄ			
VARAT	925 612,56		2 028 565,17
PÄÄOMAT	925 612,56		2 028 565,17

Vuokravastuut ja muut taseen ulkopuoliset vastuut

Vuokravastuut	2023	2022
Vuokravastuut yhteensä	220 552,80	205 701,96
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	220 552,80	205 701,96

Vuokravastuu perustuu toistaiseksi voimassa olevaan sopimukseen.

Leasingvastuut yhteensä	1 873,62	3 747,24
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 873,62	1 873,62

Leasingvastuun viimeinen voimassaolovuosi	2024	2023
---	------	------

10 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINTARKASTAJAN

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Maakuntahallitus hyväksyy Etelä-Pohjanmaan liiton tilinpäätöksen vuodelta 2023 Seinäjoella 26. päivänä maaliskuuta 2024.

Tilinpäätös allekirjoitetaan sähköisellä menettelyllä.

Allekirjoitukset ovat seuraavilla sivuilla.

Pöntinen Kai

Nummensalo Kati

Kangasluoma Riitta

Nuottivaara Esa

Laakso Marja-Leena

Oja-Lipasti Sari

Janhunen Kari

Paukkunen Yrjö

Kivinummi Kari

Saarikoski Matti

Kujanpää-Mannila Mervi

Ylisiurua-Hemminki Satu

Liinamaa Tapio

Seppelvirta Heli

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Seinäjoella   kuun   . päivänä 2024

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Tuula Ylikangas

tilintarkastaja, HT, JHT

Tilinpäätös 2023

Allekirjoitukset 1/3

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Kai Pöntinen
Maakuntahallituksen I varapuheenjohtaja Riitta Kangasluoma
Maakuntahallituksen II varapuheenjohtaja Marja-Leena Laakso
Maakuntajohtaja Heli Seppelvirta

Tilinpäätös 2023

Allekirjoitukset 2/3

Maakuntahallituksen jäsen Kari Janhunen
Maakuntahallituksen jäsen Kari Kivinummi
Maakuntahallituksen jäsen Mervi Kujanpää-Mannila
Maakuntahallituksen jäsen Tapio Liinamaa
Maakuntahallituksen jäsen Kati Nummensalo
Maakuntahallituksen jäsen Esa Nuottivaara

Tilinpäätös 2023

Allekirjoitukset 3/3

Maakuntahallituksen jäsen Sari Oja-Lipasti
Maakuntahallituksen jäsen Yrjö Paukkunen
Maakuntahallituksen jäsen Matti Saarikoski
Maakuntahallituksen jäsen Satu Ylisiurua-Hemminki

Tilinpäätös 2023

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Seinäjoki 21.5.2024

Tuula Ylikangas
tilintarkastaja, HT, JHT

www.eplitto.fi

Kampusranta 9 C / PL 109 / 60101 Seinäjoki

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO

Regional Council of South Ostrobothnia